

МЛАДЕЖКА ВИЗИЯ ЗА РАЗВИТИЕ НА БЪЛГАРИЯ, 2016

Веселина Къдрева

НОВ БЪЛГАРСКИ УНИВЕРСИТЕТ

Департамент „Когнитивна наука и психология“

В рамките на това изложение, бих искала да представя идеите заложи в анализ на състоянието на българската наука и образование (Маринов, 2016). По мое мнение анализът изключително прецизно идентифицира проблемите в тези области и задава посока за разрешаване на част от тях.

Основните засегнати проблеми са следните:

- 1) Очакваната полза от науката е единствено под формата на финансови средства, фокусът и подкрепата са приоритизирани спрямо научни проекти, които водят до развитие на икономиката и връзка с бизнеса. Преследването на бързи краткосрочни резултати и финансови интереси е пагубно за науката, за образователната система и най-вече за мотивацията и нагласите, които се създават в обществото и младите хора, на които хипотетично предстои активно да участват в образователния процес и да развият науката в България.
- 2) Липсата на финансова подкрепа за фундаментални изследвания в областта на природните науки, лишава обществото от уважавани в тези области специалисти, от достъп до научни резултати и възможност за стимулиране на критичното мислене. Опосредстваният от медиите достъп до псевдонаучни идеи, представени под формата на факти, категорично унищожава способностите за критично мислене и принизява науката до неясна форма на мистицизъм. Общество подвластно на такива идеи е силно манипулируемо и инертно.

- 3) Унизителното финансово състояние на науката и малкото останали учени в страната ги прави изключително непривлекателни за учениците. Интересът към природо-математическите дисциплини, които са в основата на научните постижения, бива подменен от мотивация за придобиване на дипломи в приложни сфери, което евентуално би осигурило заетост и благоденствие.

Авторът предлага следните разрешения, които считам за напълно адекватни:

- 1) На фундаменталните научни резултати би трябвало да се гледа като на „необходимо условие за по-нататъшния технологичен напредък“. Когато се залагат средства за приложни изследвания, които водят до пряк финансов резултат, да се има предвид, че тяхното качество не би било високо без предварителна инвестиция в предшествващи фундаментални изследвания.
- 2) Необходимо е непрестанно да се подкрепя взаимовръзката между научните изследвания, образователната система и обществения живот, което би спомогнало за промяна в нагласите на обществото спрямо науката и образованието и до повишаване на интереса и мотивацията на младите хора.
- 3) Задаването на „приоритетни“ области, които изолирано да бъдат подкрепяни, не би трябвало да пренебрегва останалите научни сфери. Това би довело до краткосрочни, неустойчиви резултати и лишаване от адекватно разбиране за света, което всъщност е целта на науката.

Считам, че засегнатите в изложението проблеми са ключови за бъдещото благосъстояние на науката и образованието в България и разчитам да провокират различни критични позиции, които да доведат до още по-добри идеи и до тяхната реализация.